

22 December 2021

Utrikesdepartementet
ud.remissvar@regeringskansliet.se
ud-nis@gov.se

Er ref: UD2021/15100

Swedish Aerospace Industries remissvar avseende promemorian om förstärkt kontroll av produkter med dubbla användningsområden (Ds 2021:32)

Swedish Aerospace Industries (SAI) har härmed nöjet att avge följande remissvar i ärende nummer UD2021/15100.

1. Sammanfattning

SAI välkomnar förslagen om att införa nationella tilläggskrav eftersom tydlighet och långsiktighet underlättar möjligheterna för svenska företag att göra affärer.

Genomgående föreslås i promemorian att stärka svensk exportkontroll genom att i svensk författning införa nationella tilläggskrav utifrån förändringar i EU-förordningen. Förutsättningarna för svenska företag att göra affärer med företag och institutioner i andra rymd- och flygnationer förenklas med en tydlig svensk exportkontroll. Vi välkomnar därför dessa förslag.

I kapitel 2 nedan redovisas synpunkter kring frågor av särskild betydelse för SAI medlemsföretag.

2. Särskilda synpunkter

2.1 Konsekvenser av förslagen

Konsekvenser för företagen bör redogöras för på ett mer konkret sätt.

I avsnitt 6 i promemorian sägs att *förslagen medför begränsade konsekvenser för företagen*. Detta påstående må vara sant för de företag som redan har rutiner och organisation för hantering av exportkontroll.

Men för företag som hittills inte direkt påverkats av svensk exportkontrollförfattning innebär de föreslagna förändringarna i den svenska PDA-förordningen (2000:1217) att vissa företag

- kan behöva införa nya rutiner, öka sin administration och därmed öka sina kostnader för att kunna ta hänsyn till kravet om att underrätta behörig myndighet när de misstänker viss slutanvändning
- kan få fördröjningar i sin affärsverksamhet p.g.a. handläggningstid för tillstånd de förut inte behövt söka (vilken också kan påverkas av kvaliteten i underlagen då företaget inte har vana att upprätta sådana underlag)
- kan riskera lägre intäkter och förlorade affärsmöjligheter då tillstånd nekats för en transaktion som tidigare inte krävt tillstånd

- kommer att bli deklarationspliktiga avseende exportkontroll
- kommer att debiteras en årlig avgift av ISP

I stycket om *konsekvenser för företagen* i avsnitt 6 redogörs för orsaker till konsekvenser snarare än konsekvenserna som sådana. Vi föreslår att stycket om "*konsekvenser för företagen*" i avsnitt 6 revideras med lämpliga skrivningar om sådana praktiska konsekvenser som exemplifieras ovan.

2.2 Cyberövervakningsprodukter

Påståenden om due-diligence-krav avseende cyberövervakningsprodukter bör antingen strykas eller styrkas eftersom begreppet inte nämns på ett sådant sätt i EU-förordningen att det kan anses vara ett krav.

I avsnitt 4.4.3 i promemorian sägs att ett nytt krav på *due diligence endast finns i fråga om export av cyberövervakningsprodukter*. Vi ser inte att EU:s PDA-förordning (2021/821) särskilt föreskriver due diligence (transaktionsgransknings-åtgärder) avseende cyberövervakningsprodukter. Begreppet *due diligence* nämns inte på ett sådant sätt i artikel 5.2 i EU-förordningen att due diligence i sig kan anses vara ett krav.

Vi föreslår därför att påståenden om due diligence-krav avseende cyberövervakningsprodukter antingen stryks ur promemorian eller styrks och förklaras.

Med vänlig hälsning

Jessica Öberg
Ordförande, Swedish Aerospace Industries (SAI)